

варіанти;

- контролювати дії учнів, своєчасно коригувати їх та оцінювати;
- не допускати приниження гідності дитини [1].

Таким чином, використання дидактичних ігор на уроках у початковій школі – це дуже ефективний спосіб навчання та розвитку дітей. Вони можуть стати важливим елементом успішного навчання та розвитку у початковій школі. Вони не лише допоможуть залучити увагу учнів, але й стимулюватимуть розвиток різних навичок та здібностей, що є необхідними для успішної соціалізації та подальшого життя.

Список використаних джерел

1. Шпортун Н. М. Теоретичні аспекти застосування дидактичних ігор на уроках української мови в початковій школі. *Творча майстерня вчителя* : веб-сайт. URL: <https://dorobok.edu.vn.ua> (дата звернення: 07.04.2023).
2. Дрижанова В. В. Методична розробка «Використання дидактичних ігор на уроках в початковій школі». *На урок: освітній проект* : веб-сайт. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 06.04.2023).
3. Соловей Ю. В. Корекційне значення дидактичних ігор та їх використання в початковій школі. *На урок: освітній проект* : веб-сайт. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 05.04.2023).

Ангеліна Рудик

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК МЕХАНІЗМ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИРЕКТОРА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах глобалізаційних процесів в освіті актуалізується потреба у зростанні адаптивності організації, швидкості її реагування на зміни. Така адаптивність виступає одним із найважливіших факторів конкурентоспроможності закладу освіти як соціально-педагогічної системи. Тому актуальним зараз є знаходження успішних шляхів у вирішенні завдань підвищення результативності діяльності керівника закладу освіти, забезпечення адаптивності закладу в умовах реформування освітньої галузі. Застосування методів, засобів і прийомів тайм-менеджменту є значущим фактором підвищення ефективності управління освітньою організацією та її конкурентоспроможності.

З-поміж сучасних науковців, дослідженням проблеми тайм-менеджменту приділяють свою увагу Ю. Васильченко, А. Вацьківська, Н. Вернікова, А. Гастев, О. Горбачов, А. Замогильний, О. Колесов, Н. Любченко, Л. Скібіцька, А. Халецька, О. Штепу.

Вагомість впровадження навичок управління часом, тобто тайм-менеджменту в різні галузі життя, зокрема і в освітню сферу, була зумовлена швидкістю змін у навколишньому середовищі, збільшенням інформаційних потоків, які має вивчати та вирішувати керівник, а також підвищенням вимог стосовно мобільності та організованості менеджерів.

Як зазначає Г. Тимошко: «Тайм-менеджмент передбачає вирішення двох ключових завдань. Перше – це грамотне планування робочого часу. Друге – раціональний розподіл обов'язків між співробітниками. Окрім того, тайм-менеджмент передбачає контроль усіх поточних справ та зосередження на найважливіших завданнях» [5].

На основі накопиченого багажу знань Н. Любченко презентує різні визначення поняття «тайм-менеджмент» та формулює авторське трактування: «це сукупність технологій планування роботи, які людина застосовує самостійно для підвищення ефективності використання свого робочого часу, а також контролю за завданнями, кількість яких зростає; це також уміння ставити завдання і виконувати їх [3]. Дослідниця наголошує, що тайм-менеджмент є «стилем життя і філософією цінності часу у швидкому потоці інформації, у світі, що постійно змінюється завдання ефективного використання робочого часу завжди є актуальним для керівників і працівників освіти, оскільки вони управляють не тільки власним часом, а й робочим часом своїх підлеглих» [3].

Розглянемо технології тайм-менеджменту з планування робочого часу.

Щоб досягти успіху, необхідно чітко знати, яку мету перед собою поставили. Для досягнення поставленої мети потрібне планування, що дозволить знайти оптимальний шлях, зосередити увагу на найважливіших справах та визначити реальні терміни виконання.

Основні правила планування робочого часу визначені у посібнику Н. Любченко «Тайм-менеджмент в освітній установі» [3]. А саме: «необхідною умовою ефективного планування робочого часу є складання плану у письмовій формі; при плануванні великих завдань слід передбачати їх виконання невеликими частинами; співвідношення 60:40 : заплановані справи не мають займати понад 60% робочого часу; над планами робочого часу потрібно працювати регулярно та системно, доводячи до кінця розпочаті справи; фіксація результатів замість дій; терміни виконання для всіх видів діяльності потрібно встановлювати точно» [3].

Послідовність виконання завдань можна визначити, використовуючи різні методи. Найвідоміший – принцип Парето або «золота пропорція планування часу» [3]. Згідно з цим методом, «80% позитивного ефекту досягається завдяки 20% витрат на досягнення мети, тобто більша частка вашого успіху буде результатом всього лише кількох кроків» [3]. Використанню принципу Парето у діяльності менеджера допомагає техніка аналізу складності завдань (АВВ-аналіз). Цей метод дозволяє

розподілити усі завдання на три групи, залежно від складності: А – дуже важливі, виконуються керівниками, не делегуються; Б – важливі, частково делегуються; В – менш важливі, делегуються, скорочуються [4].

Установити переваги в роботі допомагає і Матриця Ейзенхауера або Закон примусової ефективності. Його зміст полягає в тому, часу завжди не вистачає, тому слід виконувати в першу чергу те, що є найважливішим і продуктивним. За важливістю і терміновістю (згідно Матриці Ейзенхауера) всі робочі завдання поділяються на чотири групи: «справи А (важливі та термінові), справи Б (важливі, але ще не термінові), справи В (термінові, але не важливі), справи Г (неважливі і нетермінові)» [4].

А. Замогильний підкреслює, що «ефективний тайм-менеджмент обов'язково враховує коливання працездатності людини» [2]. При плануванні робочого часу такі коливання працездатності враховуються і використовується Закон Стіва Тейлора. Згідно з цим законом: «якщо людина відчуває приплив сил і бадьорість, пропонується не займатися рутинною роботою, в цей час треба займатися важливими справами. А якщо енергія спадає, треба займатися менш важливими справами» [2].

Один із засновників напрямку «тайм-менеджмент» Л. Зайверт Для управління часом пропонує метод «п'яти пальців». Це елементарна техніка, в якій за кожним пальцем руки закріплюється один із вимірів якості виконання та досягнення мети. «П'ятипальцевий» метод зручний своєю компактністю і, незважаючи на видиму простоту, може бути дійсно дієвим і серйозним аналітичним інструментом [4].

Отже, тайм-менеджмент є значущим компонентом формування організаційної культури керівника. Використання його основних методів підвищує результативність функціонування закладу освіти, дозволяє діагностувати можливі ризики, сприяє адаптивності до змін, що відбуваються у суспільстві. Застосування тайм-менеджменту допомагає правильно розставити пріоритети на рівні окремих співробітників та закладу освіти цілому, раціонально використовувати свій час і час підлеглих, планувати використання особистісних ресурсів, та підвищити мотивацію всіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Андрющенко К. А. Теоретичні аспекти самоменеджменту: умови виникнення і розвитку. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=258> (дата звернення: 18. 09.2022).
2. Замогильний А. Г. Тайм-менеджмент. *Освіта дорослих: енциклопедичний словник* / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка; Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України та ін. К.: Основа, 2014. 416 с.
3. Любченко Н. В. Тайм-менеджмент в освітній установі: спецкурс.

Управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти: координаційний аспект: наук.-метод. посіб.; за ред. Є. Р. Чернишової; НАПН України, Ун-т менедж. освіти. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2013. С. 221–232.

4. Менеджмент: підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький та ін. 2-ге вид. К.: Кондор, 2012. 758 с.
5. Тимошко Г. М. Роль тайм-менеджменту у процесі розвитку організаційної культури керівника закладу освіти. *Наука та освіта: зб. пр. XVI Міжнар. наук. конф., 4–11 січ. 2022 р., м. Хайдусобосло, Угорщина. Хмельницький: ХНУ, 2021. С. 58–64.*

*Наталія Сажінова,
Сніжана Коваленко*

НЕОЛОГІЗМИ МЕДІАПРОСТОРУ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Упродовж усього існування людства поняття «мова» та «культура» були пов'язані. Ці терміни відрізняють людину від природи. Ми живемо в епоху стрімких змін у медіа-просторі. Сьогодні термін «медіа» стосується всього: від друкованих видань до цифрової інформації. Зміст медіа включає в себе: трансляції, новини, соціальні медіа, подкасти, блоги та онлайн-статті. Змінилася і наша роль у медіа – зі слухачів і читачів ми перетворилися на авторів і розповсюджувачів інформації. Наше життя припадає на час великого прогресу технологій та всесвітньої павутини. Наразі Інтернет не є ні для кого новинкою, кожен має доступ до нього та до медіапростору. Р. Стулс зміг сформулювати визначення медіапростір ще в середині 1980-х років: «...Це електронне оточення, в якому окремі люди або їхні групи та інші спільноти можуть діяти разом в один і той самий час. У цьому просторі вони можуть створювати візуальне та звукове середовище, що впливає на реальний простір» [2; с. 58].

Звичайно, невід'ємним фактом є те, що для передачі цієї ті іншої інформації ми використовуємо мову, яка має здатність розвиватися, разом із людьми. Із живою нацією, жива і мова. Лексичний склад мови – це інформаційний код розвитку етносу. Лексико-семантичний рівень відкритий та має динамічну систему. На нашу думку, мінливість функціонального лексичного складу спричиняє безліч процесів у мові, таких як:

1. Поява нових лексичних одиниць;
2. Втрата номінативної актуальності лексичного складу частини слів, у зв'язку із абсолютною, або ж частковою втратою суспільного значення відповідно до конкретних реалій, які спричиненні соціально-політичними процесами. Із цього і випливає поняття «активної» та